

Hyvinvointikertomus ja katsaus vuodesta 2025 (ohm. 13)

Kunnanhallitus 23.03.2026 § 69

Hyvinvoivat kuntalaiset muodostavat elinvoimaisen kunnan perustan. Kunnan tehtävänä on edistää asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä kuntalain (410/2015) ja terveydenhuoltolain (1326/2010) mukaisesti. Vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä kuuluu kunnalle siltä osin kuin tehtävä kytkeytyy kunnan muihin lakisääteisiin tehtäviin.

Kunnan tulee asettaa strategisessa suunnittelussaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi tavoitteet sekä määritellä niitä tukevat toimenpiteet. Hyvinvointityö edellyttää eri toimialojen välistä yhteistyötä, ja kunnassa on nimetty hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuutahot. Lumijoella hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen-työtä koordinoivat syksyllä 2025 nimetyt yhteyshenkilöt.

Kunnan velvollisuutena on seurata kuntalaisten elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin ja alueittain. Hyvinvoinnista ja terveydestä sekä toteutetuista toimenpiteistä raportoidaan valtuustolle vuosittain. Hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman laatiminen perustuu lainsäädäntöön, ja sote-järjestämislain (6 §) mukaisesti kunnassa valmistellaan valtuustokausittain hyvinvointikertomus ja -suunnitelma.

Keskeinen yhteistyökumppani hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä on Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue (Pohde), jonka kanssa kunta jakaa vastuuta asukkaiden hyvinvoinnin edistämisestä. Lisäksi kunta tekee yhteistyötä muiden julkisten toimijoiden, yritysten sekä yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa ja tukee järjestöjen toimintaedellytyksiä.

Kuntalaisten osallisuuden vahvistaminen on keskeinen osa hyvinvointityötä. Lumijoella on käytössä osallistuva budjetointi ja kuntalaisia on osallistettu laajasti uuden kuntastrategian valmisteluun. Kuntalaisten vaikutusmahdollisuuksia ja yhteisöllisyyttä on vahvistettu myös lisäämällä osallistumisen kanavia sekä yhteisöllisiä tapahtumia. Lisäksi kunnan viestintää on kehitetty viestintäassistentin tehtävän vakinaistamisen myötä.

Hyvinvointikertomus vuosikatsaus 2025

Hyvinvointikertomus on laadittu lakisääteisenä asiakirjana (Kuntalaki 410/2015, Terveydenhuoltolaki 1326/2010, sote-järjestämislaki). Valmistelua on koordinoitu kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuuhenkilöiden toimesta poikkihallinnollisena yhteistyönä.

Kertomus perustuu ajantasaiseen tilastotietoon (mm. THL:n indikaattorit), paikalliseen palvelutietoon sekä toimialojen asiantuntija-arvioihin. Valmistelussa on hyödynnetty myös kuntalaisilta saatua palautetta ja osallistavan budjetoinnin sekä strategiatyön yhteydessä kerättyä tietoa.

Työ on tehty yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen (Pohde) sekä paikallisten toimijoiden, kuten järjestöjen ja yhdistysten kanssa.

Vuonna 2025 hyvinvoinnin edistämistyötä toteutettiin Lumijoella poikkihallinnollisesti eri toimialojen yhteistyönä. Yhdyskuntatoimi kehitti turvallista ja viihtyisää elinympäristöä huolehtimalla muun muassa liikennejärjestelyistä, ulkoilualueista, valaistuksesta ja talvikunnossapidosta. Työllisyyspalvelut tukivat työikäisten hyvinvointia yksilöllisellä palveluohjauksella, mikä osaltaan vaikutti kunnan matalana pysyneeseen työttömyysasteeseen. Maahanmuuttotyötä toteutettiin koordinoitusti maahanmuuttokoordinaattorin sekä Help Center Lumijobi -toiminnan kautta, mikä edisti kotoutumista ja vahvisti osallisuutta.

Sosiaali- ja terveystalvuiden järjestämistä vastuu oli siirtynyt hyvinvointialueelle, ja palvelurakenne vakiintui vuoden aikana. Lääkärin ja sairaanhoitajan vastaanotot toteutuivat pääosin Limingan sosiaali- ja terveyskeskuksessa 1.7.2025 alkaen. Lumijoella järjestettiin edelleen lasten neuvolapalveluja, kiireetöntä sairaanhoitoa sekä kouluterveydenhuoltoa. Digitaaliset palvelut ja kotiin vietävät palvelut täydensivät palvelukokonaisuutta.

Varhaiskasvatus on keskeinen osa kunnan ennaltaehkäisevää hyvinvointityötä. Lumijoella varhaiskasvatuksen laatu perustuu osaavaan henkilöstöön, pienryhmätoimintaan sekä turvalliseen ja lapsilähtöiseen toimintaympäristöön. Toiminnassa painottuvat pedagoginen laatu, varhainen tuki sekä tiivis yhteistyö huoltajien kanssa. Luonto- ja liikuntapainotteinen arki tukee lasten fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista kehitystä sekä luo vahvan perustan oppimiselle ja hyvinvoinnille.

Perusopetus tukee lasten ja nuorten hyvinvointia tarjoamalla laadukasta opetusta, turvallisen oppimisympäristön sekä oppimista tukevat palvelut. Kouluterveyskyselyn perusteella suurin osa lapsista ja nuorista voi hyvin, mutta haasteita havaittiin fyysisen toimintakyvyn heikkenemisessä, vähäisessä liikkumisessa, kiusaamisen lisääntymisessä sekä yläkouluikäisten ahdistuneisuudessa ja poissaoloissa. Näihin ilmiöihin vastattiin monialaisella yhteistyöllä koulun, oppilashuollon ja nuorisotyön kesken. Nuoriso- ja vapaa-aikatoimi sekä etsivä nuorisotyö tukivat osallisuutta, harrastamista ja varhaista tukea.

Kolmannen sektorin rooli oli merkittävä. Paikalliset yhdistykset tarjosivat monipuolista liikunta-, kulttuuri- ja yhteisötoimintaa, joka lisäsi osallisuutta, tuki arjen hyvinvointia ja vahvisti yhteisöllisyyttä. Kunnan ja yhdistysten välinen yhteistyö oli aktiivista ja vaikuttavaa.

Lisäksi Eero Abram Pehkosen rahasto vahvisti kolmannen sektorin toimintaa noin 10 000 euron vuosittaisella panostuksella.

Hyvinvointikertomuksen indikaattorien perusteella Lumijoen vahvuuksina korostuivat yhteisöllisyys ja osallisuus, toimivat peruspalvelut sekä turvallinen elinympäristö. Keskeisinä kehittämishaasteina tunnistettiin lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky, kiusaaminen ja nuorten mielenterveysaasteet, pienituloisuus, yksinasuvien ikäihmisten tilanne sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteiden kehittämistarpeet.

Hyvinvointikertomus ja kuntastrategia muodostavat perustan valtuustokaudelle laadittavalle hyvinvointisuunnitelmalle, jossa määritellään keskeiset tavoitteet ja toimenpiteet kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi.

Ohm. 41	Hyvinvointikertomus vuosiraportti 2025
Valmistelija	Vs. varhaiskasvatusjohtaja Ollakka Jaana
Esittelijä	Kunnanjohtaja Soini Heidi
Päätösehdotus	Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että valtuusto hyväksyy liitteenä olevan hyvinvointikertomuksen.
Päätös	Ehdotus hyväksyttiin.

Kunnanvaltuusto 11.05.2026 § 27
98/00.02.01/2026

Ohm. 13	Hyvinvointikertomus vuosiraportti 2025
Esittelijä	Kunnanhallitus
Päätös	Kunnanvaltuusto hyväksyi liitteenä olevan hyvinvointikertomuksen. Valtuutettu Jouni Kurkela toivoi, että hyvinvointikertomus julkaistaisiin kunnan nettisivuilla, jotta myös kolmannen sektorin toimijoilla olisi mahdollisuus tutustua siihen.